

VAN DE BIBLIOTHEEK.

List van aanwinsten.

- Buiskool, Dr. H. E. — Het ontstaan en de vorming van nieuwe woorden
Statistiek der Rijksfinanciën 1941
H-2162
D-2163
- Ubbink, G. — Kostprijsberekening drukkerij
A-2168
- Ford, H. — Und trotzdem vorwärts
A-2169
- L'Orange — Der Hersteller Ring
E-2170
- Kruger, N. J. — Zôô ontstaat een cliché
W-2171
- A.W.F. — Wirtschaftlichkeit von Vorrichtungen
B-2172
- Hoogendijk, C. — Bestek, materiaalstaat, begroeting
F-2173
- Leidraad voor den aanleg en een veilig bedrijf van elektrische sterkstroom-
installaties in fabrieken en werkplaatsen, deel I: lage spanning
B-2174
- Deel II: hooge spanning
B-2175
- Modellen voor kraanboeken
B-2176
- Ontwerp keuringsvoorschriften voor metalen Mechanische beproeving, deel I:
Algemeene proeven
B-2177
- Fayol, H. — Allgemeine und industrielle Verwaltung
E-2178

Uit de lade van de schriftafel van Hr. Du Jardin is een voorschrift „Handleiding voor de Loonverantwoording no. 46” verdwenen. Mocht iemand dit voorschrift in zijn bezit hebben, dan verzoeken wij hem, het zo spoedig mogelijk naar de bibliotheek terug te sturen.

Hieraan 950 exemplaren gedrukt in eigen druk.

De V.D.H. Omroep

Mededelingenblad voor het personeel van
Van der Heem N.V. - Den Haag - Holland

No. 50

Vrijdag 6 November 1942

DE BLIK VOORUIT!

Vijftig maal een VDH-Omroep — het was van het eerste nummer af de bedoeling: een regelmatig verschijnend personeelsorgaan — niet een ééndagsvlinder.

Het is gelukt, al heeft het veel moeite gekost. Een ander artikelje in dit nummer geeft daar het bewijs van. En nu?

Doorgaan! Al zal het moeite blijven kosten, al is het nog oorlog en dienen we ons nog meer in het papierverbruik te beperken.

Toch doorgaan! Zij het met enige wijziging.

Wijziging in de medewerking — het blad moet nog meer de geest van het bedrijf weerspiegelen, ieder moet op zijn tijd voor een berichtje zorgen. Maar dat is dan ook voldoende — een kort berichtje, dat iedereen interesseert — de redactie giet het wel in de juiste vorm.

Wijziging ook in de redactie — de Heren Kroon en Ubbink, die de laatste tijd steeds meer de uitgave verzorgden, zullen dit van het volgende nummer af definitief doen; de Heer Kroon zorgt voor de inhoud, de Heer Ubbink voor het uiterlijk en de indeling.

Vijftig maal de VDH-Omroep en thans: doorgaan!
Doorgaan onder nieuwe leiding;

van hen een „beleid aanbevelend”
van mij — voor Uw medewerking en belangstelling — hartelijk dank!

GERH. H. P. VELDKAMP.

DE
OMROEP

kondigt met veel genoegen aan :

- 1 De geboorte van Lousje, dochter van L. C. L. Geens, afd. Machinale Houtbewerking op 23 Augustus j.l.
- 2 De geboorte van Anneke Juliana, dochter van F. Klees, afd. Inkoop op 10 October j.l.
- 3 Het huwelijk van Meijuffrouw C. D. Franchimon, afd. Montage met J. Patist op 17 October j.l.
- 4 De geboorte van Elisabeth Hendrika Maria, dochter van G. A. Boerssen, afd. Nabe-werking op 25 October j.l.
- 5 De geboorte van Marius, zoon van M. Schoulen, afd. Constructiebureau op 27 October j.l.
- 6 Het huwelijk van Meijuffrouw J. W. Martin, afd. Montage met Th. Bokman op 28 Oct. j.l.
- 7 Het huwelijk van Meijuffrouw A. C. Martens, afd. Service met J. Hoogervoot op 4 November j.l.
- 8 Het huwelijk van Meijuffrouw P. C. Leder, afd. Codering met P. v. d. Bijl, afd. Fabricage Contrôle op 11 November 1942.

SINTERKLAAS KAPOENTJE . . .

Fijn, dat die ouwe baas nog in de buurt gekomen is, ondanks de hindernissen. Wij zullen hem met genoegen ontvangen.

Maar . . . hoe moet dat nu met die bonnen.

4 chocoladebons van te voren inleveren, een ranisoen van niet minder dan drie maanden. Tja, dat zal niet meevallen. De rookkaartbezitters krijgen het helemaal moeilijk. Zij zullen hun huisgenoden te buurt moeten gaan.

De snoepkaartbezitters hebben het gemakkelijker, die hoeven maar 2 bonnen bij te bedelen, en dat betekent alleen deze maand geen chocolade. De volgende maand echter dubbel, met Sinterklaas, of als U niet 4 bonnen tegelijk kunt inleveren, met Kerstmis. En denk er aan, want dit is juist het fijne van deze gelegenheid, U krijgt de chocolade voor niets en U krijgt een uitstekende kwaliteit, die U anders wellicht niet zo gemakkelijk zou hebben bemachtigd. Als deze Omroep is verschenen hebt U in ieder geval de helft van uw bonnen reeds moeten inleveren, zodat een opwekking om te proberen ze, alsnog bij elkaar te krijgen gevogelijk achterwege kan blijven. Niettemin willen wij er op wijzen dat, hoe jammer het ook is, bonnen inleveren een vereiste was.

Het is mogelijk, dat er hierdoor verschillende van U niet kunnen meeprofiteren, maar wij kunnen daar helaas geen verandering in brengen.

Voor hen : een volgende keer beter!

Van de anderen : Dank U Sinterklaasjef!

12 1/2 JAAR IN DIENST

Op 22 October 1942 is het 12 1/2 jaar geleden, dat de heer J. van der Linden als assistent-boekhouder bij ons in dienst kwam.

Van der Heem & Bloemsmma was toen nog maar een klein zaakje. Honderd man in de fabriek en vijf man op kantoor. De boekhouding was zeer eenvoudig en met een praktijkdiploma boekhouden was je al een hele piet. Van der Linden had reeds het praktijkdiploma boekhouden, maar hij vond zichzelf nog helemaal geen piet, dus ging hij verder studeren. Dat lijkt nu allemaal zo heel eenvoudig, maar het was het toen toch niet. De lonen moesten op tijd betaald, de vorderingen geïnd en de schulden voldaan worden.

262

Overwerken was toen dan ook de gewoonste zaak van de wereld.

Niettegenstaande het feit, dat Van der Linden vaak pas tegen middernacht aan de overkant van de Maas thuis kwam en hij maar zelden vrije avonden ter beschikking had, begon hij de verdere studie.

Hij heeft volgehouden en . . . zijn doel bereikt.

Hij is een voorbeeld voor vele jongeren, die onder veel gunstiger omstandigheden beginnen, maar niet volhouden.

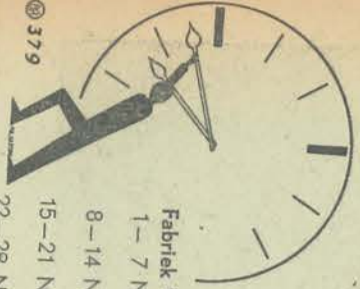
Toen hij 4 jaren geleden het Staatspraktijkdiploma voor Handel en Administratie behaalde, is hij niet op zijn lauweren gaan rusten, maar is verder gegaan. Nieuwe sociale verzekeringswetten, nieuwe belastingen bij de vleet en het uitbreidend financieel beheer stelden steeds nieuwe eisen aan zijn ontwikkelingspeil. Daarbij kwam zijn functie als administrateur van het Spaarfonds. Alleen ingewijden weten, dat de gehele administratie van het Spaarfonds door den heer Van der Linden wordt verzorgd.

In deze 12 1/2 jaar is Van der Heem N.V. gegroeid tot een grote zaak en Van der Linden is meegegroeid. Hij is de chef van de afdeling Boekhouding en als je Boekhouding zegt dan zeg je feitelijk tegelijk Financiën. Hij zorgt dus dat de centen er komen als ze er moeten zijn. Dat dit vaak niet gemakkelijk is, hebben velen in Mei 1940 kunnen merken.

De heer Van der Linden is zelf een harde werker en daarom eist hij van zijn mensen volle inzet van alle krachten. Hij is geen gemakkelijk chef, maar . . . op zijn tijd houdt hij van een geintje. Daarom kunnen wij allemaal goed met hem opschieten en daarom hopen wij, dat hij nog vele jaren in gezondheid voor Van der Heem N.V. en voor het Spaarfonds mag werkzaam blijven!

G. VAN VLIET

WERKTIDENREGELING EN SPAARPOTAFREKENING.

Voor deze weken is het rooster:

Ⓢ 379

Fabriek 1e ploeg:	1-7 November	Maandag/Vrijdag: 7.48-11.48 en 12.18-17.00 uur
	8-14 November	Zaterdag: 7.48-11.00 en 11.18-13.48 uur
		Maandag/Vrijdag: 8.00-11.48 en 12.18-16.48 uur
	15-21 November	Zaterdag: 8.00-11.00 en 11.18-13.48 uur
		Maandag/Vrijdag: 8.12-11.48 en 12.18-16.36 uur
		Zaterdag: 8.12-11.00 en 11.18-13.48 uur
	22-28 November	Maandag/Vrijdag: 8.24-11.48 en 12.18-16.30 uur
		Zaterdag: 8.24-11.00 en 11.18-13.48 uur

Fabriek 2e ploeg:

	1-7 November	Maandag/Vrijdag: 7.48-12.36 en 13.06-17.00 uur
	8-14 November	Zaterdag: 7.48-11.42 en 12.00-13.48 uur
		Maandag/Vrijdag: 8.00-12.36 en 13.06-16.48 uur
	15-21 November	Zaterdag: 8.00-11.42 en 12.00-13.48 uur
		Maandag/Vrijdag: 8.12-12.36 en 13.06-16.36 uur
		Zaterdag: 8.12-11.42 en 12.00-13.48 uur
	22-28 November	Maandag/Vrijdag: 8.24-12.36 en 13.06-16.30 uur
		Zaterdag: 8.24-11.42 en 12.00-13.48 uur

Kantoor en Laboratorium:

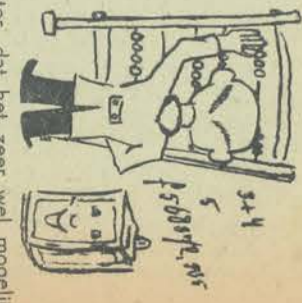
	1-7 November	Maandag/Vrijdag: 8.30-12.36 en 13.06-17.00 uur
	8-14 November	Zaterdag: 8.30-11.42 en 12.00-13.00 uur
		Maandag/Vrijdag: 8.30-12.36 en 13.06-16.48 uur
	15-21 November	Zaterdag: 8.30-11.42 en 12.00-13.00 uur
		Maandag/Vrijdag: 8.30-12.36 en 13.06-16.36 uur
		Zaterdag: 8.30-11.42 en 12.00-13.00 uur
	22-28 November	Maandag/Vrijdag: 8.30-12.36 en 13.06-16.30 uur
		Zaterdag: 8.30-11.42 en 12.00-13.00 uur

De berekening van de Spaarpot is:

Fabriek:

Teged op 17 October	652 perioden
18-24 October, te werken 501 perioden, gespaard	23
25-31 October, te werken 500 perioden, gespaard	22
1-7 November, te werken 492 perioden, gespaard	14
8-14 November te werken 470 perioden, bijpassen	711 perioden
15-21 November te werken 448 perioden, bijpassen	8
22-28 November te werken 431 perioden, bijpassen	703 perioden
Saldo op 28 November	30
	673 perioden
	47
	626 perioden

DE PRIJSVRAAG.

Zoals in alle nummers, die een enigszins bijzonder karakter dragen, hebben wij ook in dit 50e nummer een prijsvraag willen opnemen. Eerlijk gezegd, zijn wij een beetje huiverig, want de deelneming aan vorige prijsvragen was niet bepaald massaal, hozeer de redactie ook haar best deed om ieder een kans te geven.

De samensteller van onderstaande puzzle verzekerde ons echter, dat het zeer wel mogelijk was "er uit te komen" en daarom wagen wij het er maar op, in de hoop dat onze puzzelaars flink uit de bus zullen komen.

Onderstaande puzzle stelt voor een optelling van twee getallen van 5 cijfers, waarvan de som een getal van 6 cijfers is.

Het gegeven is, dat alle cijfers van 0 t/m 9 in de getallen voorkomen. Gevraagd wordt welke die getallen waren. Elke letter stelt een cijfer voor en wel dezelfde letter ook weer hetzelfde cijfer.

ERES
 RADIO +
 VDHEEM

Er zijn twee oplossingen mogelijk, doch U behoeft er slechts één te vinden. Inzendingen tot uiterlijk 20 November aan de redactie van de VDH-omroep. De eerste prijs is een waardebon van f 5.—, de tweede prijs een waardebon van f 2.50, de derde prijs een waardebon van f 1.—. Zonodig beslist het lot.

VAN DE MEDEDELINGENBORDEN

- Nr. 238 Betreffende medische keuring.
 Afdeling Organisatie — Hr. Kroon.
 Van 26 October af wordt ieder, éénmaal in de drie weken gekeurd; eerste week mannen, tweede week vrouwen, derde week geen keuring.
 Keuring tijdens de middagpauze in reservetkeedkamer.
 Maandag letters A t/m F Fabriek.
 Dinsdag G " L "
 Woensdag M " Z "
 Donderdag A " J Kantoor.
 Vrijdag " K " Z "
- Nr. 239 Betreffende maaltijden en werktijden.
 Afdeling Organisatie — Hr. K.
 Van 19 October af wordt in twe ploegen gegeten.
- No. 202 Betreffende Sint Nicolaas-surprise van afdeling Inkoop — Hr. Smit.
 Tegen inlevering van 4 chocolade-bons wordt een sinterklaassurprise aan het personeel verstrekt.
 De ziken moeten zorgen, dat minstens twee, doch liefst alle vier chocolade-snoepbons (nrs. 56 en 57), uiterlijk Zaterdag 14 November in het bezit van Hr. Schrevel, afd. Arbeid zijn.

V. D. H. - MEDEDELINGEN

Nr. 238 **Betreffende Vergoeding Brandploeg**
Van afdeling Organisatie — Hr. Veldkamp.

Er schijnt nog steeds enig misverstand te bestaan over de vergoeding, die de brandweerploeg krijgt voor haar oefeningen.

Tot een goed begrip hiervan diene het volgende:
De brandweerdienst is opgericht als onderdeel van de zelfbeschermingsorganisatie met het doel ons gebouw bij brand- en luchtgevaar te beschermen. De hierbij ingedeelde mensen oefenen dus, d.w.z. stellen hun vrije tijd beschikbaar en lopen enig gevaar, voornamelijk ten behoeve van onze onderneming, echter niet ten behoeve van ons personeel: dat heeft bij het instandhouden van het gebouw slechts indirect belang. Bovendien lopen de mensen van deze hulpdienst reeds bij oefeningen, maar vooral bij werkelijk alarm groot gevaar hun kleding e.d. min of meer ernstig te beschadigen (b.v. waterschade komt bij elke oefening voor). Om al deze redenen besloot de Directie aan deze mensen per oefening een vergoeding uit te keren, een vergoeding voor aan de zaak geofferde extra tijd en voor normale schade aan kleding e.d.

Wij dat nu zeggen dat elke hulpdienst dus nu „recht“ heeft op vergoeding bij oefeningen? Zeer zeker niet. De E.H.B.O.-dienst b.v. Haar taak is — juist in tegenstelling tot die van de brandweer — van slechts indirect belang voor het bedrijf en van direct belang voor het personeel. Haar taak is bij uitstek sociaal: het helpen van den medemens. Bovendien brengt het oefenen van een dergelijke ploeg in het geheel geen gevaar voor kledingbeschadiging e.d. met zich mede.

Het is daarom, dat de Directie besloot deze vergoeding uitsluitend aan de Brandweerploeg toe te kennen.
Nu wij zo eens uitvoerig op deze kwestie zijn ingegaan geloven wij hiermede het lichte gevoel van wrevél, dat bij sommigen Uwer zal zijn opgekomen „Waarom zij wel en ik niet“ wel te hebben weggenomen.

Nr. 239 **Betreffende turf**
Van afdeling Sociale Zaken — Hr. den Hartogh.

Ondanks alle gedane pogingen is afd. Inkoop er niet in geslaagd nog een partijturf in te kopen. Aangezien de eerste partij niet groot genoeg was om aan alle aanvragen te voldoen, moeten wij tot onze spijt een aantal personen teleurstellen. Zij, die wel betaalden maar niets ontvingen, hebben inmiddels hun geld terug gehad. Wij hopen hen een volgende keer beter te kunnen bedienen.

Nr. 240 **Betreffende Muziekavondje**
Van afdeling Sociale Zaken, Hr. den Hartogh.

Zeer tot zijn genoegen heeft Hr. van der Poel, afd. Gereedschappmakerij reeds 11 toezeggingen tot deelneming aan muziekavondjes ontvangen. Er is echter plaats voor nog meer liefhebbers, ook voor degenen, die menen dat zij de kunst nog niet voldoende machtig zijn. Ook beginnelingen zijn welkom, want juist door samenspel leert men gemakkelijker en vlugger.
Vooral mondharmonica'spelers zijn nog nodig (mondharmonica gestemd in A, C of G). Aanmelding bij Hr. van der Poel, afd. Gereedschappmakerij.

Nr. 241 **Betreffende schattigheden**
Van afdeling Organisatie — Hr. Veldkamp.

Het schijnt, nu het kouder wordt, steeds meer gewoonte te worden om zich tijdens de schattigheid in pilonen, gangen, spreekkamers of kantoorafdelingen op te houden. U weet uit het fabrieksreglement dat dit niet toegestaan is. Blijft daarom in de cantine of gaat naar buiten.

No. 243 **Betreffende Huishouding van nu.**
Van afd. Organisatie — Hr. Kroon.
Als bijlage bij deze Omroep vindt U no. 10 van het maandblad „Huishouding van nu“ wederom met vele recepten en huishoudelijke wetenswaardigheden.

SCHARSTE.

Fabrieceren in oorlogstijd is niet zo eenvoudig. Er doen zich problemen voor die vroeger eenvoudig niet bestonden: gebrek aan materiaal, aan machines en aan mensen. En vooral het gebrek aan mensen is zo nijpend, dat wij het daar weer eens over zullen hebben.

Onze fabriek leeft van orders: als wij geen orders hebben kunnen wij wel naar huis gaan. Uit de opbrengst van die orders worden alle kosten en onkosten betaald, zoals materiaal, loon en salaris: van ons loon en salaris leven wij.

Maar om opbrengsten te verkrijgen is het nodig, dat het fabricageproces verloopt, zoals de bedrijfsleiding dat heeft berekend; doen er zich ernstige storingen voor, dan lijdt de zaak verlies en hoewel U dat niet onmiddellijk in Uw loonzakje bemerkt, begrijpt iedereen wel dat het mis gaat in een zaak, die voortdurend verlies lijdt. Nu is het bij ons nog wel niet zo ver, maar het dreigt die kant uit te gaan. Wij hebben een fabriek met machines, de orders zijn er ook, met grote moeite hebben wij zelfs het materiaal losgekregen, doch nu is er scharste aan mensen. Wij komen personeel te kort. Daardoor loopt onze productie ernstig gevaar.

Zelfs als alle plaatsen in de fabriek normaal bezet waren, zouden wij met moeilijkheden te kampen hebben, want dan zijn iedere dag ongeveer 60 personen wegens ziekte of ongeval afwezig. Maar niet alle plaatsen zijn bezet en ieder begrijpt, dat in een fabriek, waar een aantal open plaatsen is en bovendien 60 personen absent zijn, het werk niet vlot kan verloopen. Zoals de zaken nu staan, zien wij geen kans om er te komen en het is geen tabellijze, dat wij inderdaad voor de keus staan: of de fabriek te verkleinen, dat wil zeggen met veel minder mensen te gaan werken, dus een groot aantal te ontslaan, of een grote poging te doen om met alle mogelijke middelen meer personeel in dienst te krijgen.

Tot dit laatste is besloten en daarom luiden wij bij deze de grote personeelwarcampagne in. De gewone middelen zoals arbeidsbureau, advertenties, raamannonces, zijn daartoe niet voldoende. Wij doen in de eerste plaats een beroep op U, ons personeel.
U moet vrienden en vriendinnen, broers en zusters, neefjes en nichtjes bij de haren naar de Maanweg slepen, want wij hebben hen nodig.

U bent de beste propagandisten die wij maar wenssen kunnen. U kunt hen vertellen van onze minimumlonen

voor meisjes f	6.50	per week op een leeftijd van 15 jaar
"	7.50	" " " " " "
"	9.-	" " " " " "
"	10.-	" " " " " "
"	11.-	" " " " " "
en verder naar leeftijd en bekwaamheid.		

van ons eten

iedere dag een smakelijke warme maaltijd in een gezellige cantine.

van ons gebouw

dat wat-je-noemt is ingericht. Met keurige toiletten en kleedkamers, goed verwarmd en gewentileerd. Gelegen in een landelijke omgeving, waar je je buiten voelt.

van onze sociale zorg

onze sociale dienst, die een open oog heeft voor ieders noden.

van ons personeel.

waaronder veel vrienden en vriendinnen, tussen wie men zich direct thuis voelt.

van de reiskostenvergoeding

de helft van de tram- of teinkosten zijn voor onze rekening.

Zonder overdrijving kunnen wij toch zeggen, dat men bij ons toch minstens zo prettig werkt als in welk ander bedrijf dan ook.

Ook nu wacht ieder, door wiens toedoen een vrouwelijke sollicitant in vaste dienst wordt gelicht slechts een kleine moeite om bij de meisjes van Uw club reclame voor ons te maken. De verrassing bestaat uit een geschenkenbon van de Bijenkorf; de dames W. J. Broeshart, C. M. Bouthoorn, N. Volwerk, H. E. van Munster, D. M. de Jode, P. v. d. Graaff, J. Alblas van afd. Montage, alsmede de heren C. Buquet, afd. drukkerij, M. van Bergen, afd. archief, W. J. Zegers, afd. metaalwaren hebben er reeds een gekregen; Mej. de Jode zelfs twee!

Welk personeel hebben wij nodig?

Vooral meisjes van 15-20 jaar voor de montage, doch ook jongens met of zonder Ambachtsschoolopleiding.

De eisen die wij stellen zijn niet te hoog: Net personeel, dat bereid is flink de handen uit de mouwen te steken. De rest doen wij.

Wanneer aanmelden:

1. Iedere dag van 9 uur 's-morgens tot 5 uur 's-avonds aan het hoofdgebouw Maanweg 254, Turfmarkt/Spui, uitstappen aan de halte Laan van Middenburg. Ook met de blauwe tram Scheveningen/Leiden is de fabriek gemakkelijk te bereiken. Uitstappen halte Van Leydenstraat, Voorburg.
 2. Op Dinsdag 10 en Vrijdag 13 November, 's-avonds tussen 7 en 9 uur in het gebouw der C.J.M.V. Prinsegracht 4.
 3. Indien Uw candidaat overdag niet kan komen en ook op bovengenoemde avonden verhinderd is, kan hij/zij te allen tijde schriftelijk solliciteren. Afdeling Arbeid maakt dan een afspraak op een tijd, die den candidaat wel schikt.
- VDH-ers, dit beroep op U is een waar SOS. Nu kunt U tonen, dat U ook buiten de deur Uw mannelijke staat. Niet alleen van degenen, die hier al jaren in dienst zijn, doch ook van ons jongere personeel verwachten wij een uiterste poging in ons aller belang!

UIT DE IDEEËNBUS.

In de afgelopen week zijn weer tal van ideeën ingediend. Een daarvan, dat van Hr. Albers, afdeling Fabrieksboekhouding was van dusdanige kwaliteit dat de Commissie hem daarvoor de hoogste beloning gaf die tot dusverre werd toegekend, nl. f 15.-.

Daarmede is de Heer Albers dus recordhouder geworden.

Zeer goed uit de bus kwam Hr. Twiss, afdeling Metaalwaren. Twee zijner ideeën werden beloond, respectievelijk met f 10.- en f 2.50. Hr. Righolt, afdeling Productiebureau, verwierf een beloning van f 2.50.

405

Hr. Albers
Afd. Fabrieksadministratie.

Hij stelde een belangrijke verbetering in de handleiding voor de Loonadministratie voor en ontving daarvoor de record beloning van f 15.-.

375

Hr. Vogelesang
Afd. Montage.

Een der eerste en meest geregelde medewerkers van de Ideeënbuss, die reeds vele premies ontving.

DE IDEEËNCOMMISSIE

Er bestaan geen domme vragen ...

Wel domheden door niet te vragen!

Wendt U tot onze inlichtingendienst

Hr. Colijn (Arbeidszaken) Dinsdag en Vrijdag

Hr. den Hartogh (Sociale Zaken) Maandag en

Donderdag

tijdens de pauze in de fabriekscantine.

(Advertentie)

PAPIER-NORMALISATIE.

Daar het dit jaar ruim zes jaar geleden is dat wij de normalisatie, die in onze fabrieksworkplaatsen reeds lang bestond, ook op onze kantoorarbeid gingen toepassen, willen wij eens bekijken hoe het was en nagaan wat er in die tijd op dit gebied bij ons is verricht.

In November 1935 verscheen van de Hoofdcommissie voor de Normalisatie in Nederland een boekje, getiteld: „Eenhedsformaten voor papier”, door P. Noordenbos, met bijbehorende normaalbladen voor papier, mappen en brievenhouders, kaarten voor kaartsystemen en enveloppen.

Op 30 Maart 1936 waren wij aanwezig op een vergadering van de Bedrijfsstudiegroep voor Administratieve Techniek I van het Nederlands Instituut voor Efficiency, bij welke gelegenheid een rapport werd behandeld van de commissie voor het gebruik van genormaliseerd briefpapier.

In dit rapport werden voorstellen gedaan om, voortgaande op de normalisatie van de papiermaten, te komen tot een normalisatie voor de indeling van brieven, rekeningen, kwitanties enz., dus genormaliseerde drukmodellen.

In deze vergadering kwamen er vele bezwaren tegen een genormaliseerde briefindeling naar voren, voornamelijk gebaseerd op het feit dat de meeste kantooromachines niet ingesteld waren op genormaliseerde maten en te normaliseren indelingen. Zelfs kwam er nog veel critiek op de reeds bestaande genormaliseerde enveloppen in verband met de daaruit voortvloeiende plaatsing van het adres op de rechterzijde van het briefpapier.

Naar aanleiding van deze vergadering namen wij een besluit, waarbij wij wel enig risico namen, doch waar wij achteraf geen spijt van hebben gehad.

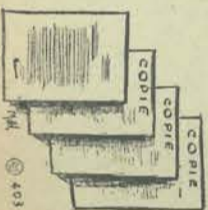
Wij besloten namelijk om met de invoering van de normalisatie van papiermaten en de normalisatie van briefindeling en drukmodellen niet te wachten tot de commissie alle moeilijkheden had opgelost om dan alle normalisatiewerk tegelijk aan te pakken, maar om geleidelijk aan volgens een vast programma te werk te gaan. Dit programma bestond uit drie punten, t.w.:

1. De normalisatie van papiermaten en enveloppen. Deze stond vast, hierna kon niets meer veranderd worden, zodat wij hiermede gerust konden beginnen.
2. De normalisatie van brieven, rekeningen en formulieren. Tijdens de eerste besprekingen in de commissie over de briefindeling bleek reeds dat wij zonder bezwaren vele honderden formulieren, welke veel overeenkomst vertonen met brieven, in ons normalisatiewerk konden opnemen.
3. De kaarten voor de kaartsystemen.

Daar deze de meeste moeilijkheden zouden opleveren, bewaarden wij deze tot wij wel meer ervaring met normalisatie hadden opgedaan.

In het begin ging alles vlot, de formulieren waren eenvoudig, meestal kleine variaties op het gewone briefpapier. Doch geleidelijk aan kwamen er meer moeilijkheden. Wij wachtten echter niet totdat een formulier herdrukt moest worden om dan het vraagstuk van de normalisatie van formaat en indeling op te lossen, doch wij bestudeerden alle formulieren in hun onderling verband, d.w.z. alle aan het formulier voorafgaande formulieren en alle, die er op zouden volgen.

Uit dit bij uitstek administratief organisatorische werk ontstonden verscheidene zogenaamde „sets”, waardoor een massa overschrijfwerk werd uitgeschakeld en alle formulieren een gemakkelijk leesbare logische volgorde van indeling kregen. De afdeling, welke het eerste formulier uitschrijft, maakt nu met behulp van carbonpapier in één handeling alle formulieren die op de volgende afdelingen

gebruikt moeten worden. Heel veel passen en meten komt hieraan te pas en bovendien moet rekening worden gehouden met allerlei wensen en bezwaren van diverse afdelingen, die het formulier later van andere gegevens voorzien. Bij de indeling der formulieren werd er rekening mee gehouden, dat de volgorde van gegevens steeds dezelfde was, b.v. omschrijving, aantal, prijs, bedrag, waardoor ook het overnemen in de boekhouding vergemakkelijkt wordt.

Verder werd bij de indeling van de formulieren in de eerste plaats rekening gehouden met een gemakkelijke invulling met de schrijfmachine, dus zoveel mogelijk regels van links tot uiterst rechts en zo weinig mogelijk vakjes en blokjes die ook het lezen bemoeilijken.

Meer moeilijkheden gaf het op eenheidsformaten brengen van het grote aantal kaartsystemen. Wat de genormaliseerde indeling betreft gaven de kaartsystemen niet zoveel werk.

Wij hielden alleen rekening met het aanhouden van de volgorde van gegevens, zoals die bij de formulieren gebruikelijk was.

Wat de grootste gedeelte van onze kaartsystemen wordt bijgehouden op boekhoudmachines en de meeste boekhoudmachines waren niet ingesteld op het gebruik van eenheidsformaten. Vooral de boekhoudmachines met doorschrijfmogegen leverden problemen op, daar bij deze machines de in één handeling gebruikte formulieren van verschillende grootte zijn. Daar komt nog bij, dat men met kaartsystemen, die een onderdeel van de hoofdboekhouding vormen, zoals Debiteurenkaartsystemen, Crediturenkaartsystemen, Statistiekkaartsystemen, Onkostenkaartsystemen enz. maar niet midden in een boekjaar van één soort kaarten op een ander formaat kan overgaan, omdat dan alle sheets (dit zijn journalen) gewijzigd moeten worden, hetgeen medebrengt dat dan ook tegelijk de andere kaartsystemen op eenheidsformaten gebracht moeten worden.

Vaak hebben wij het plan gehad de normalisatie nu maar niet verder door te zetten. Wij hadden nu al genoeg genormaliseerd en elke volgende stap veroorzaakte zoveel moeilijkheden, dat het verstandiger leek het bijltje er bij neer te leggen.

Er was echter een belangrijke stimulans, die ons telkens weer aanspoorde de zaak niet ge-wonnen te geven, namelijk het vooruitzicht dat, wanneer wij eenmaal alle kaartsystemen genormaliseerd hadden, wij ook eens een opruiming konden gaan houden in het steeds aan-groeiende aantal en de vele modellen kaartenkasten, kaartenbakken, kaartenwagens enz. van allerlei afwijkende maten en modellen, want als het ons gelukte in plaats van die tientallen maten van kaarten, alleen de eenheidsformaten aan te houden, dan zouden wij ook in staat zijn om maar enkele maten van kaartenbakken te gebruiken.

Een of tweemaal per jaar maakten wij een lijst van formulieren, kaarten enz., die nog niet op eenheidsformaten waren overgebracht. Dit overzicht ging vergezeld van een rapport, waarin alle bezwaren die aan de overgang op eenheidsformaten verbonden waren, werden opgesomd. Elk jaar werd dit overzicht kleiner, telkens werden er weer gevallen opgelost. Op het laatste waren het er nog een twintigtal, maar die leken nu werkelijk onoplosbaar. Doch ook deze werden in het reïne gebracht, zodat wij op 1 Januari 1942, dus ruim 5 jaar na het eerste-nomen besluit, konden zeggen dat alle bij ons in gebruik zijnde papierformaten een eenheids-format zijn of daarvan zijn afgeleid. Ook de normalisatie van briefindeling en drukmodellen was toen grotendeels gereed gekomen. Nadien zijn er wel weer enkele nieuwe problemen komen opdagen doch ook deze zullen wij onder de knie krijgen.

Wij willen niet nalaten hier een woord van hulde te brengen aan allen, die er aan hebben medegewerkt dat resultaat te bereiken. In de eerste plaats den Heer Valkamp van de afdeling Organisatie, den Heer Ubink van de afdeling Drukkerij, die gezamenlijk met taale volharding deze vele problemen tot een goed einde wisten te brengen, de laatste jaren met behulp van den heer Kroon. Doch ook de chefs en het personeel van alle afdelingen, die hebben medegewerkt aan het ontwerpen van de nieuwe modellen en die

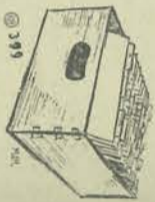
het vele extra werk te doen kregen dat verbonden is aan het overgaan van oude formulieren en kaarten op de nieuwe, brengen wij een woord van hulde voor hun medewerking.

De officiële instanties hebben inmiddels ook niet stilgezeten. Op 1 September 1940 werd door de Hoofdcommissie voor de Normalisatie in Nederland uitgegeven een normaalblad in brochurevorm, getiteld „Briefpapier, Rekeningen en Kwitanties, Drukmodellen”. Normaalblad N 1026.

Dit normaalblad was aan de Hoofdcommissie voor de Normalisatie in Nederland ter uitgave aangeboden door het Nederlandsch Instituut voor Efficiency en ontworpen door de Commissie, ingesteld door de Bedrijfsstudiegroep voor administratieve techniek 1 van dit Instituut. De grote voordelen, die wij reeds enige jaren dagelijks ondervinden bij het gebruik van de eenheidsformaten van papier en door de normalisatie van de drukmodellen, hebben wij mede te danken aan het Nederlandsch Instituut voor Efficiency.

Maar het is niet bij de eenheidsformaten van papier en de normalisatie van drukmodellen gebleven. Inmiddels hebben andere leden van ons personeel met veel energie gewerkt aan de oplossing van het vraagstuk, hoe normaliseren wij kaartenbakken, postbakken, mappen, stellingen, kasten, wagens voor kaartenbakken enz. Ook op dit gebied zijn vooral het laatste jaar belangrijke successen bereikt door den heer Hupse van onze afdeling Inrichting. Hierover hopen wij in een volgend artikelje wat te vertellen.

Toen geleidelijk een steeds groter aantal van onze formulieren genormaliseerd was, werd het ook mogelijk de normalisatie op het drukken toe te passen. Wij namen kennis van de verschillende systemen van vaste drukvormen (clichés, stypen, galvano's) en de wijze van vervaardiging daarvan. Met behulp van waardevolle voorlichting van anderen konden wij regelmatig terugkerende gedeelten van verscheidene formulieren in vaste stukken zetwerk vastleggen, helgeen een besparing op de zetkosten van drukwerk opleverde. Wij hebben U hier iets verteld van het vele werk dat op het gebied van normalisatie is verricht. Over het nut van de normalisatie is men het wel eens maar de praktische toepassing schrikt velen af, omdat men op schijnbaar onoplosbare moeilijkheden stuit. Wij hopen met dit artikelje te hebben aangetoond dat door volharding het eenmaal gestelde doel — ook al duurt het jaren — toch wordt bereikt.

G. VAN VLIET.

HOFFELIJKHEID.

In de rubriek „de frisse douche” van het weekblad De Zakenwereld, lezen wij: Een zekere hoffelijkheid is onmisbaar in het verkeer tussen de mensen. In het bedrijf, waar men elkander toeblijft, wordt niet samengewerkt, want niemand erkent het zelfrespect van den ander. Goed samenwerken is namelijk een kwestie van ieder zijn zelfrespect laten.

NOG EEN PRIJSVRAAG.

Atgezien van enkele onderbrekingen verschoont de VDH-Omroep nu reeds ruim drie jaren en hoewel de uiterlijke vorm in die tijd driemaal is gewijzigd, is het beeld van het titelblad nog steeds onveranderd. Dit werd destijds ontworpen en getekend voor het speciale procédé, namelijk offsetdruk, waarmee de eerste nummers van de VDH-Omroep werden vervaardigd. De bedoeling van onze omroep spreekt duidelijk uit deze tekening, doch wij zouden niettemin wel eens een wat vlottere, moderner gestyleerde kopitjel willen doen verschijnen. Geliet op het succes van de prijsvraag voor een „ontwerp ideeënbus” willen wij nu ook voor een ontwerp tekening „titelblad VDH-Omroep” een prijsvraag uitschrijven. Gevraagd wordt dan een tekening in oostindische, althans zwarte inkt, uitgevoerd op wit papier, formaat ± 30 cm breed, waarvan de voorstelling kan dienen als kopitjel voor de VDH-Omroep. De tekening moet dus verband houden met de bedoeling van het mededelingenblad en met ons bedrijf. Gevraagd wordt voorts in de tekening geen zware lettervormen op te nemen. Uitgeleefd wordt een geldprijs, ten bedrage van f 10.— voor den prijswinnaar. Hebt U bijgeval wel een idee, doch beschikt U niet over voldoende tekenalent om Uw idee in een tekening vast te leggen, zendt dan toch Uw voorstel in, zo goed mogelijk in potlood gescheit. Eventueel kunnen wij het laten overtekenen.

En nu... aan de slag. Oostindische inkt en papier zijn voor enkele dagen wel te lenen in ons magazijn Kantoorhoofden (Centraal Archief). Inzending vóór 1 December aan de Redactie van de VDH-Omroep.

G. UBBINK.

SCHAKKRUBRIEK.

De oplossing van probleem No. 8 luidt als volgt:

1 b6 Kd5	2 Tb4	Kc5	3 Lf8	+ enz.
1 b6 Kd5	2 Tb4	Kc6	3 Le4	+
1 b6 Kd4	2 Lf8	Kd5	3 Tb4	+
1 b6 Kc6	2 Le4	+ Kc5	3 Lf8	+

Goede oplossingen ontvangen van Hr. Roorda, Hr. Van Espen, Hr. Claudemans.

Van probleem No. 7 is nog een goede oplossing van Hr. Korsman ontvangen. Goede oplossingen op het probleem van Hr. Isbrücker heb ik niet ontvangen, toch is het zeer eenvoudig wanneer men, zoals in de vorige Omroep werd toegelicht, de laatste zet van zwart heeft gevonden. Zoals alle schakers behoren te weten, kan er en passant geslagen worden en dat is nu juist het geval met dit bijzondere probleem.

Zie hier nogmaals de diagramstand:
Wit: Ka6, Tc8, Pe4, Lh6, pion b5, c3, c4, e5 en f6.
Zwart: Ka8, Tf5, Lb8, pion a5, b6, c5, d6, e6, e7 en g3.
Wit geeft mat in 3 zetten.

- De oplossing luidt:
- 1 b5 x c6 en passant
 - 2 c6 - c7
 - 3 c7 x b8 ++

Nu volgt probleem No. 9, dat is ingezonden door den boekhouder van ons kantoor te Brussel, den Heer J. Vellekoop.

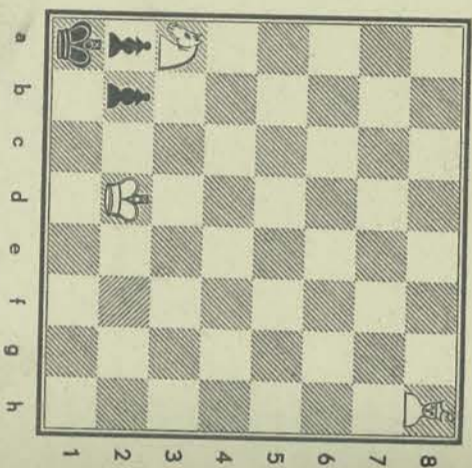
Wit: Kd2, Pa3, Lh8 (3 stukken)

Zwart: Ka1, pion a2 en b2.

Wit geeft mat in 3 zetten, onverschillig in welke richting zwart zijn pionnen speelt.

Oplossingen inzenden voor of op 13 November aan de redactie VDH-Omroep

J. VAN VOORTHUIZEN.

DE STERENWACHT MELDT.....

Onze dienst verlieten:

Mejuffrouw C. D. Franchimon, **afd. Montage** 17 October j.l. om in het huwelijk te treden met den Heer J. Paters.

Tien jaren lang heeft zij plichtsgetrouw en accuraat haar werk gedaan op de afdelingen montage en wikkel en daar om is zij zowel wegens haar afscheid als „oudste“ als wegens haar huwelijk door het volkallige personeel der beide afdelingen gehuldigd.

Wij vragen ons af waartoe die uitbundigheid, nu er zo eelen vrouwen en dan meestal het bedrijf verlaten.

In de eerste plaats omdat Corry Franchimon een der laatste vertegenwoordigsters is van het oude tijdperk, toen ons bedrijf nog in de groei-stuipen was en in de tweede plaats om haar te voorbeeld te stellen aan de velen, die menen dat langdurige trouwe dienst niet meer mogelijk is.

Just de liejde voor werk en zaak, die Corry betoonde, zijn nodig om ons die werkelijke arbeidsvreugde te geven die wij allen zo hard nodig hebben, vooral in tijden van duisternis en depressie.

Corry gaat nu aan een nieuwe taak, het opbouwen van een gezin, beginnen. Wij wensen hem, die haar als vrouw kreeg, gelijk. Corry, het ga je goed.

Het afscheid van Mejuffrouw C. D. Franchimon is op de Montage dus wel op waardige wijze gevierd. De Heer De Jong, van wiens hand bovenstaande regels zijn, bood de bruid namens het personeel een fraaie ets aan. De Directie schonk haar als bouwsteen voor haar nieuwe huis een klok.

De Heer W. J. I. Ledel, **afd. Organisatie**, vertrok op 31 October j.l. Hij wordt productief bij de Hollandische Zekeringsfabriek te Nijmegen. Ook hem wensen wij in zijn nieuwe werking veel succes.

CURSUSSEN VOOR ZELFSTUDIE.

Wij hebben in deze serie nog één belangrijke cursus volledig te behandelen.

Cursus no. 9.

Schriftelijke cursus „Statistiek“ van de Nederlandsche Stichting voor Statistiek.

De Nederlandsche Stichting voor Statistiek, een organisatie nauw verwant aan het Centraal Bureau voor de Statistiek, is in 1940 opgericht en ving in 1941 met het organiseren van een schriftelijke cursus (thans B) „Statistiek“ aan. Reeds in december 1941 werd deze cursus herhaald en begon men tegelijkertijd met een eenvoudiger cursus (A). Thans begint men voor de derde keer met het geven der cursussen en heeft men aan de bestaande een uitgebreide cursus (C) toegevoegd.

Onze onderneming heeft de heren Wezenaar en Bouwens, die de lessen bovendien doorgeven aan de heren Van der Linden en Oliemans, reeds in 1941 cursus B laten volgen.

Thans zijn wij bezig na te gaan wie wij in deze winter de Statistiekcursussen zullen laten volgen. Wij komen hier echter nog op terug.

De gegevens van cursus B zullen van 1 Januari a.s. af in onze Bibliotheek verkrijgbaar zijn. Deze cursus wordt gegeven aan de hand van het boek „Statistiek“ van Prof. Dr. O. Bakker (2 delen onder nummer 1482 en 1865 in onze Bibliotheek verkrijgbaar).

Behandeld worden: het doel van de statistiek, de betekenis ervan voor het algemeen belang en het bedrijfsleven en de gebruikelijke methoden en vaktermen. Aandacht wordt verder besteed aan een aantal theoretische onderwerpen zoals: het verzamelen, ordenen en bewerken van statistische gegevens, het nut van en de gebruikelijke methoden bij het maken van tabellen, frequentieverdelingen en grafische voorstellingen, het berekenen van gemiddelden en indexcijfers, de seizoensuitschakeling, trendbepaling, steekproeven.

Bespreken worden verder de mogelijkheden van praktische toepassing, terwijl ten slotte de bestaande economische, sociale, interne en externe bedrijfs-economische statistieken zeer uitvoerig worden toegelicht.

Ten slotte blijft ons van de door het personeel gevolgde cursussen nog enkele op te sommen, waarbij alleen de deelnemers belang hebben. Volledigheidshalve vermelden wij ze hier, hoewel er geen gegevens van in de Bibliotheek verkrijgbaar zijn.

Cursus no. 10.

Schriftelijke cursus met een mondelinge les „Kostprijsberekening van Drukkerij“ gegeven door de Federatie van Werkgeversorganisaties in het Boekdrukkersbedrijf. Deze werd door Hr. Ubink, Drukkerij, gevolgd.

Cursus no. 11.

Mondelinge cursus „Gasgenerator“, duur 2 dagen, gegeven door de Commissie Gasgeneratorcursussen te Den Haag.

Deze werd het vorige jaar door chauffeur Orré en dit jaar door chauffeur De Vrijer gevolgd.

Cursus no. 12.

Belasting en Belastingrecht“ van Mr. C. C. Bicker Caarten. Op ons verzoek Causariën over „Belasting en Belastingrecht“ van Mr. C. C. Bicker Caarten. Op ons verzoek licht Mr. Bicker Caarten onze heren Van der Linden en Wezenaar wettelijk omtrent de nieuwe verordeningen en besluiten op belastinggebied in.

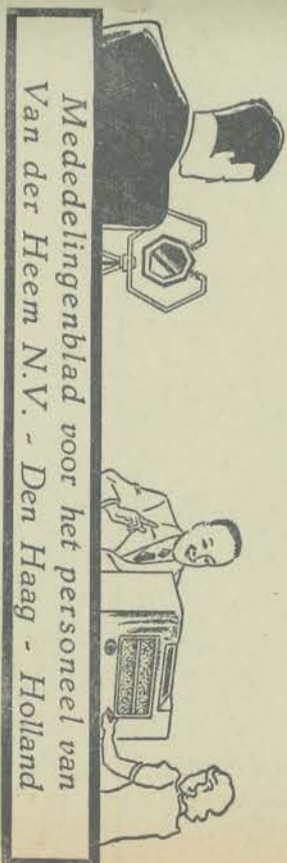
GERH. H. P. VELDKAMP.

EEN BLIK TERUG

- 15 Juni 1939.
Koorstichtige drukte aan Laakweg en Stortenbekerstraat; verhuizen! Doch ook hier: bij de grootste drukte heeft men de meeste tijd. De plannen voor het uitgeven van een maandblad voor het personeel komen tegelijkertijd tot uitvoering.
- 16 Juli 1939.
Het eerste nummer — met een voorwoord van Heer Leo — wordt bij de opening der nieuwe fabriek onder het personeel verspreid.
- 15 Augustus 1939.
Het tweede nummer — met een rede van Heer Jan en de eerste inzendingen uit het personeel.
- 28 Augustus 1939.
Na twee maanden de eerste tegenspoed: „alle” redactieleden gemobiliseerd.....
- 1 November 1939.
Een nieuwe Omroep, het derde nummer echt gedrukt en 16 pagina's groot; ondanks de tegenspoed gegroeid.
- 1 Mei 1940.
Maandelijks volgen de nummers elkaar op: 4 — 5 — 6 — 7 — 8 —, en worden groter en vollediger. Thans nummer 9, niemand denkt nog aan oorlog.....
- 28 Maart 1941.
Een jaar lang bijna moest de uitgave worden gestopt, maar dan: Een Omroep in een nieuwe vorm! De redactie uit de eerste dagen neemt opnieuw het initiatief en in eigen in 4 pagina's — maar op de degelautomaat gedrukt.
- 29 Juli 1941.
Acht Omroepen (nummers 10 tot en met 17), sommige reeds op acht pagina's, zijn nu in de nieuwe uitvoering verschenen. Dan wordt het personeel op grotere schaal in de gelegenheid gesteld copie in te zenden: nummer 18 wordt als vacantienummer op de heling gezet: 24 pagina's, prachtige foto's, aardige artikeltjes uit alle afdelingen.
- 23 December 1941.
Negen gewone nummers (19 tot en met 27) zijn thans na het Vacantienummer verschenen, bijna alle met 8 pagina's en dan komt de tweede extra-aflevering, het Kerstnummer.
- 31 December 1941.
De papierschaarste eist haar tol. Op Oudejaarsdag verschijnt voorlopig als laatste het 29ste nummer.
- 23 Januari 1942.
Noodzakelijke memo's, die nu niet meer in de Omroep kunnen verschijnen, worden in 10 gestencilde „Mededelingen” ter kennis van het personeel gebracht. No. 30 verschijnt op deze datum, no. 39 de laatste, op 1 Mei daarnaarvolgend.
- 5 Juni 1942.
De toestemming voor het verschijnen van de Omroep is inmiddels weer verkregen. Van nr. 40 af verschijnt zij weer in haar oude vorm van minstens 8, doch soms wel 12 pagina's.
- 6 November 1942.
Een mijlpaal: Omroep nr. 50 verschijnt. Als gevolg van de papierschaarste niet in een luxe, doch wel in een bijzondere uitgave: met veel medewerking van het personeel. Dat het zo blijfel

GERH. H. P. VELDKAMP.

De **V.D.H.** omroep

No. 51

Vrijdag 20 November 1942

ZIEKENTROOST.

Grote gebeurtenissen werpen hun schaduw vooruit. Het was vlak voor de vacantie dat het Comité „Ziekentroost” ons op de schouder tikte met: „He vriendje, eerst aan je zieke collega's denken” en vanmorgen zagen wij hen na lang tellen en cijferen tot de conclusie komen dat het weer tijd werd ons op de schouder te tikken met „Kom eens over de brug”.

De feestdagen staan voor de deur. St. Nicolaas heeft Pieterman al naar de bisschoppelijke stalen gestuurd om zijn vurige raphengst te reviseren, het Kerstmannetje zet een paar nieuwe kiggies in zijn motorstede en als ik het wel heb, ... neen maar, dat zijn olieballen! Oudeavond en Nieuwjaar komen in zicht. Daarom dacht het Comité: nu of nooit. Met zulke blijde dagen voor de boeg zullen de VDH-ers ook nog wel tijd en geld hebben om aan onze zieken te denken.

De kas is bijna leeg, daarom moogt U die op Zaterdag 28 November a.s. weer vullen met Uw ruime giften.

U moet er niet over peinzen of U ditmaal nu een dubbeltje of een kwartje zult geven, neen, U moet zo diep in de buidel tasten dat U buiten gekomen denkt: Jonge, dat was eigenlijk te veel. Dan is het net genoeg!

KROON.